श्रवणशक्ति कमजोर भएका बालबालिकालाई कसरी सहयोग गर्ने

परिचय

आमाबाबुहरू सधैं आफ्ना बालबालिकाहरूलाई भविष्यमा सफल बनाउनको लागि राम्रो जीवन बिताउने र सिक्ने वातावरण प्रदान गर्न चाहन्छन्। विशेष शैक्षिक आवश्यकता (SEN) भएका बालबालिकाहरूलाई प्रारम्भिक पहिचान र सहयोग प्रदान गर्दा उनीहरूलाई दैनिक जीवन र सिक्ने वातावरणमा घुलमिल हुन सजिलो हुन्छ र उनीहरूको क्षमता विकास हुन्छ ।

श्रवणशक्तिको कमजोरी (HI) भनेको के हो?

श्रवण प्रणालीको कुनै पनि भागमा भएको विकारले श्रवण क्षमतालाई असर गर्छ र यसले बोली र सञ्चार क्षमतालाई असर गर्छ। 25 dB भन्दा बढी श्रवण थ्रेसहोल्ड भएको बच्चालाई HI भएको मान्न सकिन्छ। **HI** लाई 5 श्रेणीमा वर्गीकरण गर्न सकिन्छ:

हल्का श्रवणशक्तिको कमजोरी (श्रवण थ्रेसहोल्डहरू: 26 देखि 40 dB)

- आवाज कम भएको वा होहल्ला भएको ठाउँमा कुराकानी गर्न गाह्रो हुन सक्छ
- ध्वनि स्रोतको नजिक र शान्त सुन्ने वातावरणले ध्वनिहरू बुझ्न सक्ने क्षमता बढाउन सक्छ
- अभिव्यक्तिमा सानातिना समस्या आउन सक्छ

मध्यम श्रवणशक्तिको कमजोरी (श्रवण थ्रेसहोल्डहरू: 41 देखि 55 dB)

- सामान्य आवाज तहमा गरिएको कुराकानी पूर्ण रूपमा बुझ्न असक्षम
- श्रवण सहायकको प्रयोगद्वारा कुराकानी गर्ने क्षमता बढाउन सकिन्छ
- अभिव्यक्तिमा समस्या आउन सक्छ

मध्यम गम्भीर श्रवणशक्तिको कमजोरी (श्रवण थ्रेसहोल्डहरू: 56 देखि 70 dB)

- छोटो दूरीमा मानिसहरूले कुरा गरेको मात्र सुन्न सक्छन्
- श्रवण सहायक र बोलि-पठनद्वारा, अरूसँगको कुराकानीको प्रभावकारिता बढाउन सकिन्छ, तर उपशीर्षक बिना अडियो टेप वा अडियो-दृश्य जानकारी बुझ्न गाह्रो हुन्छ
- बोलीको विकास धेरै हदसम्म बाधक हुन्छ, अभिव्यक्ति कमजोर हुन्छ

गम्भीर श्रवणशक्तिको कमजोरी (श्रवण थ्रेसहोल्डहरू: 71 देखि 90 dB)

- छोटो दुरीमा मात्र ठूलो आवाज सुन्न सक्छन्
- अरूसित कुराकानी गर्न श्रवण सहायक र बोलि-पठनमा भर पर्नुपर्ने हुन्छ, उपशीर्षकविना श्रव्य टेप वा श्रव्य दृश्य जानकारी बुझ्न गाह्रो हुन्छ
- बोलीको विकासमा निकै बाधा पुगेको हुन्छ

गहिरो श्रवणशक्तिको कमजोरी (श्रवण थ्रेसहोल्डहरू: 91 dB वा बढी)

- अक्सर आवाज सुन्न असाध्यै गाह्रो हुन्छ र कम्पन मात्र महसुस गर्न सक्छ, आवाज बुझ्न श्रवण सहायक वा कोक्लियर प्रत्यारोपणमा भर पर्नुपर्ने हुन्छ
- साथै बोलि-पठनमा भर पर्नु, इशारा र शरीरको भाषा जस्ता अन्य दृश्य संकेतहरू बोलि बुझ्नका लागि उपयोगी हुन्छन्, तर उपशीर्षक बिना अडियो टेप वा अडियो-दृश्य जानकारी बुझ्न असमर्थ हुन्छन्
- बोली विकासमा ठूलो बाधा हुन्छ

आमाबाबुको भूमिका

मेरो बच्चालाई HI छ भन्ने मलाई शंका छ...

- सकेसम्म चाँडै चिकित्सा परामर्श लिनुहोस्। आवश्यक पर्दा, सम्बन्धित पेशेवरले लगातार HI भएका विद्यार्थीहरूलाई विद्यालयमा आधारित समर्थन र सान्दर्भिक अनुगमनका लागि शिक्षा ब्यूरो (EDB) को शैक्षिक अडियोलोजी सेवा खण्डमा रेफर गर्नेछन्

मेरो बच्चालाई HI भएको मूल्याङ्कन गरिएको छ...

- स्कुलमा अडियोलोजिकल रिपोर्ट हस्तान्तरण गर्ने लगायतका आफ्ना बच्चाको SEN जानकारी तुरुन्त र सक्रियताका साथ उपलब्ध गराउनुहोस्। यसो गर्दा विद्यालयले उपयुक्त सहयोग सेवाहरूको व्यवस्था गर्न सकिन्छ।
- आफ्नो बच्चाको सिकाइ अवस्था बुझ्न विद्यालयको विद्यार्थी समर्थन टोली, कक्षा शिक्षक र विषय शिक्षकहरूसँग सञ्चार कायम राख्नुहोस्; र आवश्यक परेको बेला तिनीहरूसँग उपयुक्त समर्थन रणनीतिहरू छलफल गर्नुहोस्
- श्रवण उपकरणहरू लगातार प्रयोग गर्ने बानी बसाल्न बालबालिकालाई प्रोत्साहन दिनुहोस्
- पुनस्र्थापना तालिममा प्राप्त सीप, जस्तै श्रवण र वाचन तालिम प्रविधिको अभ्यास गर्नुहोस
- सकेसम्म आफ्नो बच्चाको अगाडि बोल्नुहोस् र उसलाई आफ्नो ओठको चाल, अनुहारको भाव र इशारा हेर्न दिनुहोस्। स्पष्ट र स्वाभाविक रूपमा बोल्नुहोस्। जानाजानी ठुलो स्वरमा नबोल्नुहोस्, एकदमै बिस्तारै बोल्नुहोस् वा मौखिक चाललाई बढाइचढाइ गर्नुहोस्। यदि तपाईँले उसको ध्यान तान्न आवश्यक छ भने, उसको काँधमा छुनुहोस् वा सङ्केत गर्न अन्य इशाराहरू प्रयोग गर्नुहोस्
- तपाईंको बच्चालाई अमूर्त शब्दावलीहरू व्याख्या गरेर र जटिल वाक्यहरू पुन: वा सरलीकरण गरेर कुराकानी बुझाउन मद्दत गर्नुहोस्। तपाईं इशाराहरू पनि संकेतको रूपमा प्रयोग गर्न सक्नुहुन्छ वा आफैलाई स्पष्ट पार्न मुख्य शब्दहरू लेख्न सक्नुहुन्छ
- आफ्नो बच्चालाई अतिरिक्त क्रियाकलापमा भाग लिन प्रोत्साहित गर्नुहोस् र उसलाई उपयुक्त प्रशिक्षण प्राप्त गर्न दिनुहोस्, ताकि उसको आत्मसम्मान बढाउन र उसको सामाजिक सीपमा सुधार गर्न सकियोस्
- आफ्ना बालबालिकालाई पढ्ने राम्रो बानी बसाल्न प्रोत्साहन दिनुहोस् र तिनको भाषा सिक्ने क्षमता बिस्तारै बलियो बनाउन प्रभावकारी तरिका तथा सीपहरू बुझ्न उनीहरूलाई मदत गर्नुहोस्
- समर्थन प्रदान गर्न शिक्षकहरू वा अन्य पेशेवरहरूसँग साझेदारीमा काम गर्नुहोस्

समर्थन सेवाहरू र रणनीतिहरू

सामान्यतया, EDB ले, पेशेवरहरूको मूल्याङ्कन र सिफारिसहरूको अधीनमा र अभिभावकको सहमतिमा, 61 dB वा सोभन्दा माथिको औसत श्रवण थ्रेसहोल्ड भएका HI विद्यार्थी बालबालिकाहरूलाई गहन समर्थन सेवाहरू प्राप्त गर्न विद्यालयहरूमा पठाउनेछ। HI भएका अन्य विद्यार्थीहरू साधारण विद्यालयहरूमा जान सक्छन्। विद्यालयहरूले विद्यार्थीहरूको आवश्यकता अनुसार निम्न समर्थन प्रदान गर्नेछन्:

विशेष विद्यालय

HI भएका बालबालिकाका लागि विद्यालयहरूले 61dB वा त्योभन्दा बढी श्रवण थ्रेसहोल्ड भएका विद्यार्थीहरूलाई प्राथमिक-एक देखि माध्यमिक-छ सम्मको शिक्षा सेवा प्रदान गर्नेछन्, ताकि उनीहरूलाई HI माथि विजय हासिल गर्न र उनीहरूको क्षमता विकास गर्न मदत गर्न सकियोस्। विद्यार्थीहरूको क्षमतालाई ध्यानमा राख्दै, साथै उनीहरूको सिक्ने र सञ्चार आवश्यकतालाई ध्यानमा राख्दै, विद्यालयहरूले शिक्षण र सिकाइ (मौखिक, इशारा र पूर्ण संचार सहित) मा सबैभन्दा उपयुक्त सञ्चार शैलीहरू अपनाउनेछन्; शिक्षकहरूले विद्यार्थीहरूलाई HI वा सामान्य श्रवण शक्ति भएका मानिसहरूसँग कुराकानी गर्ने दक्षता हासिल गर्न मदत गर्न मौखिक भाषा सुन्नको लागि आफ्नो अवशिष्ट श्रवण शक्ति प्रयोग गर्न पनि प्रशिक्षण दिनेछन्।

साधारण विद्यालय

- HI भएका विद्यार्थीहरूको लागि व्यवस्थित समर्थन र नियमित समीक्षा प्रदान गर्न, दृश्य रणनीतिको प्रयोग, साथै उचित समर्थन उपायहरू तयार गर्ने जस्ता प्रभावकारी शिक्षण विधिहरू र सामग्रीहरू अपनाउनुहोस्
- शान्त शिक्षण वातावरणको स्थापना, प्राथमिकता आसन प्रदान गर्ने, आदि उपयुक्त श्रवन वातावरण प्रदान गर्नुहोस्।
- आवश्यक परेमा HI भएका विद्यार्थीहरूलाई ताररहित प्रसारण प्रणाली (WTS) प्रदान गर्नुहोस्, ताकि शिक्षकहरूको बोली संकेत प्रभावकारी ढंगले प्राप्त गर्न उनीहरूलाई सुविधा प्रदान गर्न सकियोस्
- HI बाट उत्पन्न अवरोधहरु माथि विजय प्राप्त गर्नको लागी आफ्नो सामाजिक दक्षता, संचार र सिकाई प्रभावकारिता बढाउनको लागि HI भएका विद्यार्थीहरूलाई सिक्नमा आफ्नो अवशिष्ट श्रवणको प्रयोग गर्न मद्दत गर्न प्रशिक्षण सामाग्री, संसाधन प्याकेजहरू, आदिको प्रयोग गर्नुहोस्

थप समर्थन

- **श्रवण सहायता फिटिङ र सम्बन्धित सेवाहरू**

श्रवण सहायकको खाँचोमा परेका HI भएका विद्यार्थीहरूका लागि,, EDBले सुन्ने सहायक, कानमण्ड र समायोजन र मर्मत जस्ता सम्बन्धित अनुगमन सेवाहरूको प्रावधान सहित नि:शुल्क श्रवण सहायता फिटिङ र सम्बन्धित सेवाहरूको व्यवस्था गर्दछ।

- **"श्रवण शक्ति कमजोर भएका विद्यार्थीका लागि बढुवा सहयोग सेवा (ESS)"**

- EDB ले HI भएका बालबालिकालाई सार्वजनिक क्षेत्रका साधारण विद्यालय र विशेष विद्यालयहरूमा HI भएका विद्यार्थीहरूलाई आवश्यकताअनुसार थप सहयोग प्रदान गर्न एक विद्यालयलाई जिम्मा दिएको छ
- यदि श्रवण उपकरण प्रयोग गर्ने HI भएका विद्यार्थीहरूलाई अझै पनि विद्यालय-आधारित समर्थन प्राप्त गरेपछि अनुकूलन, सिकाइ वा सञ्चार समस्या छ भने, EDB, आमाबाबुको सहमति र EDB को मूल्याङ्कनको अधीनमा रही, विद्यार्थीहरूलाई सेवा प्राप्त गराउने व्यवस्था गर्नेछ
- सेवा सामग्रीमा समावेश निम्न छन्: HI भएका विद्यार्थीहरूको बोली, भाषा, संचार र सामाजिक सीपको सुदृढीकरण; विद्यालय शिक्षकहरूसँग HI भएका विद्यार्थीहरूको सिकाईको बारेमा अनुभव बाँड्ने, र आमाबाबुलाई आवश्यक ज्ञान, सीप र रणनीतिहरूसँग सुसज्जित गर्न उनीहरूलाई HI भएका आफ्ना बालबालिकालाई अझ प्रभावकारी ढंगले सहयोग गर्न सक्षम पार्ने

उपयोगी वेबसाइटहरू र सोधपुछ टेलिफोन नम्बरहरू

शिक्षा ब्यूरो

http://www.edb.gov.hk

हङकङ क्षेत्रीय शिक्षा कार्यालय	2863 4646
काउलुन क्षेत्रीय शिक्षा कार्यालय	3698 4108
नयाँ क्षेत्रहरू पूर्व क्षेत्रीय शिक्षा कार्यालय	2639 4876
नयाँ क्षेत्रहरू पश्चिम क्षेत्रीय शिक्षा कार्यालय	2437 7272
विशेष शिक्षा सम्बन्धी सामान्य सोधपुछ	3698 3957
शैक्षिक मनोविज्ञान सेवा खण्ड	3698 3909
• हङकङ	3695 0486
• काउलुन	3698 4321/ 3907 0949
• नयाँ क्षेत्रहरू पूर्व	3547 2228
• नयाँ क्षेत्रहरू पश्चिम	2437 7270

"(SENSE)" एकीकृत शिक्षा र विशेष शिक्षासम्बन्धी अनलाइन जानकारी

https://sense.edb.gov.hk

- HI भएका विद्यार्थीलाई सहयोग गर्ने बारे जानकारी

https://sense.edb.gov.hk/en/types-of-special-educational-needs/hearing-impairment/index.html

- ‘‘एकीकृत शिक्षाको लागि सम्पूर्ण विद्यालय दृष्टिकोण बारे आमाबुबाको लागि गाइड"

https://sense.edb.gov.hk/uploads/page/integrated-education/guidelines/ieparentguide.pdf

- "एकीकृत शिक्षाको लागि सम्पूर्ण विद्यालय दृष्टिकोण" सम्बन्धी सञ्चालन गाइड

https://sense.edb.gov.hk/uploads/page/integrated_education/landing/ie_guide_en.pdf

स्वास्थ्य विभाग

बाल मूल्याङ्कन सेवा	https://www.dhcas.gov.hk/en/
विद्यार्थी स्वास्थ्य सेवा	https://www.studenthealth.gov.hk/eindex.html

सामाजिक कल्याण विभाग

https://www.swd.gov.hk